

POSTANOWIENIE

8 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ireneusz Kunicki

na posiedzeniu niejawnym 8 kwietnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa P. P.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Warszawie,

Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w Warszawie, Skarbowi

Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie,

Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Prokuratury Okręgowej w Warszawie, Skarbowi

Państwa - Prokuratorowi Prokuratury Okręgowej Warszawa-Praga w Warszawie

o zapłatę,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Łodzi

postanowieniem z 7 marca 2025 r., XII Co 27/25,

o przekazanie do innego sądu równorzędnego,

odmawia przekazania sprawy innemu sądowi
równorzędnemu.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 28 stycznia 2025 r. powódka wystąpiła do sądu orzekającego – Sądu Okręgowego w Łodzi o uznanie tego sądu za niewłaściwy do rozpoznania jej trzech spraw (m.in. sprawy XII C 1815/24) i przekazanie tych spraw do Sądu Okręgowego w Poznaniu.

Postanowieniem z dnia 7 marca 2025 r., w sprawie XII Co 27/25, Sąd Okręgowy w Łodzi wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy XII C 1815/24 do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 44¹ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu tego postanowienia sąd występujący o przekazanie napisał, że w jego ocenie nie ma podstaw uzasadniających przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44¹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. Według zaś § 2 tego artykułu o przekazanie sprawy może wystąpić sąd właściwy.

O przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu sąd właściwy (sąd orzekający) może i powinien wystąpić z urzędu, jeżeli w jego ocenie wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości. Wniosek strony nie jest potrzebny - nie ma charakteru konstytutywnego, a zatem nie jest warunkiem tego wystąpienia.

Strona może złożyć wniosek o wystąpienie w trybie art. 44¹ k.p.c. przez sąd właściwy do Sądu Najwyższego, ale ma on jedynie na celu zwrócenie sądowi orzekającemu uwagi na potrzebę tego wystąpienia. Wniosek złożony przez stronę nie wiąże sądu orzekającego. Sąd orzekający samodzielnie ocenia, czy w danej sprawie zachodzi przesłanka takiego wystąpienia w postaci dobra wymiaru sprawiedliwości.

W niniejszej sprawie sąd orzekający - Sąd Okręgowy w Łodzi wystąpił o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, lecz w

uzasadnieniu postanowienia podał, że w jego ocenie nie zachodzą przesłanki takiego przekazania. W konsekwencji wypowiedź sądu występującego o przekazanie zwarta w uzasadnieniu postanowienia nie uzasadnia wniosku o przekazanie sprawy, lecz zaprzecza temu wnioskowi – żądanie wniosku i jego uzasadnienie są wzajemnie sprzeczne.

Sąd Najwyższy może przekazać sprawę innemu sądowi równorzędnemu tylko na skutek wystąpienia sądu orzekającego. Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do przekazania sprawy na podstawie art. 44¹ k.p.c. z urzędu. Rozstrzygając zasadność wniosku (wystąpienia), Sąd Najwyższy poprzestaje w zasadzie na okolicznościach podanych w uzasadnieniu postanowienia, a zatem okolicznościach, które uzasadniają wniosek w ocenie sądu występującego. Należy jednak uznać, że Sąd Najwyższy nie jest związany okolicznościami przytoczonymi przez sąd występujący. Może zatem ocenić zasadność wniosku w świetle całego dostępnego materiału procesowego.

Jak już zaznaczono, w niniejszej sprawie, sąd występujący o przekazanie sprawy zaprzeczył w uzasadnieniu postanowienia swojemu wnioskowi. W aktach sprawy znajduje się jednak, wskazane na wstępie, pismo powódki z dnia 8 stycznia 2025 r. Należało zatem zbadać, czy pismo to zawiera argumenty, uzasadniające uwzględnienie postanowienia (wniosku) sądu występującego o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu.

Pismo powódki z dnia 8 stycznia 2025 r. oraz dołączone do niego dwa pisma z dnia 30 grudnia 2024 r. adresowane do różnych podmiotów, posiadają podobną treść. Żadne z tych pism nie zawiera argumentów przemawiających za tezą, że rozpoznanie sprawy przez Sąd Okręgowy w Łodzi byłoby sprzeczne z dobrem wymiaru sprawiedliwości. Powódka w sposób ogólnikowy pisze w nich, że jest krzywdzona przez Sąd Okręgowy w Łodzi i nie ma zaufania do tego sądu.

Jedyny rzeczowy argument przytoczony przez powódkę to wypowiedź, że była już czterokrotnie wzywana przez sąd orzekający do złożenia oświadczenia o stanie majątkowym. Należy jednak zaznaczyć, że argument ten, nawet gdyby był zasadny, nie stanowi podstawy do przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości. Już

pierwsze wezwanie pochodzące od sądu powinno być wykonane przez stronę procesu, w przeciwnym bowiem razie sąd powinien oddalić wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych lub o ustanowienie adwokata z urzędu. Zbędne czynności sądu strona może zaś zwalczać przy pomocy innych dostępnych środków prawnych, jak np. „skargi na przewlekłość postępowania”.

SSN Ireneusz Kunicki

[SOP]

[r.g.]